

beklæder disse Poster, er aldeles overbebyrdede. Det skulde jo nødvendig være saaledes, at Skatteraadsmændene ikke gjorde deres Arbejde godt, fordi de fik en daarlig Betaling. Dette skal ikke forstås som en Insinuation mod Formændene — jeg tror, at de alle vil gøre deres Arbejde saa godt, de formaar —, men det vilde dog ikke være af Vejen at imødekomme et Ønske, som jeg for øvrigt ved, de er fremkommet med, om at faa Honoraret forhøjet midlertidigt. Der kunde maaske ved Finanslovsforslagets anden Behandling blive Lejlighed til at fremkomme med Forslag om en Bevilling dertil. Dernæst skal jeg gaa over til at gøre nogle Bemærkninger til de jyske Landborepræsentanter, der har talt fra denne Plads, idet jeg maa bekende ikke være i Overensstemmelse med adskillige af de Betragtninger, i Hovedsagen endog, som de her er fremkommet med.

Naar vi ser paa Forholdenes Udvikling under Krigen, er sikkert alle klare over, at vore Samfundsforhold er vidt forskellige fra, hvad de var, den Gang Krigen udbrød. Men saa maa vi ogsaa forstaa, at de mange Indgreb, der er blevet gjort, alle har været rettede paa at udjævne de mange Forskydninger, der er sket. Min Stilling er at være Husmand, og Forholdet er jo det, at den, der har de mindste Midler, maa nøjes med de daarligste Varer. Dette gælder i allerhøjeste Grad for Husmændene, som rekruteres fra dem, der har de smaa Midler og derfor faar den daarlige Jord. I Krigens første 2—3 Aar, medens vi fik vor Indførsel nogenlunde regelmæssigt, gik det udmærket med den Produktion, vi havde grundlagt før Krigen, da gik hele Udviklingen udmærket, ogsaa for det mindre Landbrug paa den daarlige Jord. Men da Blokaden kom, og Indførslerne stoppede, gled hele den Basis, som det mindre Landbrug byggede paa. Og naar man nu har in mente, at det mindre Landbrug har den daarligste Jord og i mange Tilfælde en forholdsvis meget stor Gæld, vil man forstaa, at Forholdene ikke bliver gode. Man kan nu ikke komme den danske Husmandsstand til Hjælp ved stadig at kræve højere og højere Priser for Landbrugsprodukter; det vil ikke i nævneværdig Grad være i Stand til at løfte dem op paa det Niveau, hvor de var før Blokaden, for samtidig med, at man hæver Priserne paa Livsfornødenheder, gaar det alligevel som en Understrøm gennem det hele, at vi dermed hæver Prisniveauet for hele Samfundet og altsaa og

saa for de mindre bemidlede og daarligt stillede.

Der er derimod adskillige andre Betragtninger, som kunde gøres gældende. Naar vor Stilling er blevet forrykket i den Grad, som den er, kunde vi selvfølgelig gøre den Betragtning gældende: Vi hæver Priserne paa, hvad vi har at sælge, til et saadant Niveau, at vi er i Stand til at klare de økonomiske Skær. Det forekommer mig imidlertid, at det er i allerhøjeste Grad vanskeligt og vilde være i højeste Grad ulykkeligt at gaa til dette. Vi ser jo allerede de ulykkelige Følger deraf; vi ser, hvorledes Ejendomspriserne er steget, steget i en saadan Grad, at det næsten betyder Katastrofe, i alt Fald kan betyde noget, der ligner det, for den kommende Slægt. Der er ingen, som kan forstaa Forholdene og vil bedømme dem, saaledes som de i Virkeligheden ligger, der kan tilraade at købe dansk Jord med rimelig Udsigt til at kunne forrente den i Fremtiden. Og Resultatet er, at den danske Ungdom i Øjeblikket er fuldstændig stænget ude fra at komme i Besiddelse af Jord og Ejendom og komme i Vej som Landbrugere. Det forekommer mig at være en haard Virkelighed, og jo haardere den bliver, jo højere vi kommer op med Priserne, des længere tror jeg, vi kommer ned igen, idet disse høje Priser alligevel fører en Del Gæld med sig, fordi Omsætningen af Ejendomme foregaar meget stærkt. Ejendomshandlerne sker jo paa den Maade, at de, der sælger, ikke sælger til Folk, som vil bruge Ejendommen i Fremtiden — dertil er i Regelen Ejendommene for dyre —, nej, de sælger til 1—2—3—4—5 Stykker, til et Kompagni eller Konsortium, som køber den og saa ødelægger den — kan man godt sige —, sælger det, som duer, af Marken og af Besætningen eller ødelægger den paa anden Maade. Resten sælges endelig til en, som mener at kunne komme i Vej med Stumperne, og sælges til meget høj Pris. Forholdene vil — er jeg bange for — udvikle sig derhen, at disse Mennesker ikke vil være i Stand til at klare de Kaar, de er gaaet ind til, og Resultatet bliver, at Ejendommenes Ydeevne sættes meget betydeligt ned. Jeg tror, Følgen af det, der her foregaar, ikke bliver bedre for disses Vedkommende, end den bliver for dem, der sidder ved deres Ejendomme og maa lide Afsavn i Henseende til Kunstgødning og Fodringsmidler, som skulde bruges til at holde Produktionen oppe. Vi maa være klare over, at jo mere vi forhøjer Prisen paa de Varer, vi frembringer, des mere